

SMART SURF

Barn och ungdomar är aktiva användare av Telias tjänster. Vi har ett ansvar att stärka och skydda barn, deras föräldrar och vårdnadshavare med utgångspunkt i Barnrättsprinciperna för företag.

Just nu har vi ett spännande skolprojekt som går under namnet SMART SURF. SMART SURF är ett utbildningsmaterial som Telia har utvecklat tillsammans med Rädda Barnen om säkerhet på nätet, riktat till barn i mellanstadie-åldern.

Detta är en sammanfattning av SMART SURF. Vi pratar om vad man ska tänka på när man är online, chattar och spelar och har roligt på nätet. Allt från säkra lösenord till att man ska tänka efter innan man lägger upp en bild på sig själv eller andra.

<p>SMARTA LÅS</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Det finns olika sätt att låsa sin telefon. ▪ Lösenordet ska vara svårt att gissa. ▪ Man ska inte berätta lösenordet för någon.
<p>BLUFFSAMTAL</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Man bör aldrig svara på samtal eller meddelande från en okänd avsändare.
<p>RIKTIGA PENGAR</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ I många appar är det möjligt att köpa saker inuti appen, dvs att handla för riktiga pengar utan att öppna App Store eller Google Play. ▪ Det går att stänga av möjligheten att genomföra köp i appen i inställningarna på din telefon eller surfplatta. ▪ På iPhone och iPad görs detta under Inställningar → Allmänt → Begränsningar → Köp inuti app. ▪ På Android är det en inställning i Google Play-meny: Inställningar → Kräva autentisering vid köp.
<p>FOTA, FILMA, DELA</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Det är viktigt att alla tycker det är ok att vara med på en bild eller video på nätet. Om man har lagt upp den så sprider den sig snabbt och är svår att få bort. ▪ Fråga alltid innan du lägger upp en bild eller en video.
<p>SCHYSST PÅ NÄTET</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Behandla andra schysst. ▪ Kommentera bara om du vill säga något bra om saken. ▪ Tänk till extra innan du delar foton och texter. ▪ Ta bort hatkommentarer. ▪ Säg ifrån om/när du ser något dåligt. ▪ Dela inte kränkande bilder. ▪ Dela inte bilder som kan vara skrämmande eller otrevliga för andra. ▪ Låt andra vara med.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Det som är både bra och dåligt med nätet är att man kan låtsas vara någon annan än den man egentligen är. ▪ Bra för att man som barn har en plats där man kan få leka och låtsas vara någon annan än man känner att man är varje dag. ▪ Dåligt för att det betyder att människor kan låtsas vara snälla och sedan lura en. ▪ Därför ska man alltid vara försiktig med kontakter som man inte känner.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Samma försiktighet gäller för Webbkameror: man ska vara försiktig och se till att båda har på kameran om det är någon som man inte har träffat i verkliga livet. ▪ Bestäm gärna tillsammans där hemma hur videochattandet ska gå till.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ På samma sätt som att man inte bör dela sin adress med okända personer på nätet så bör man heller inte dela sin position / berätta för alla exakt var man är.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bra hemligheter är sådant man blir glad av. Bra hemligheter berättar man inte för någon annan. ▪ Dåliga hemligheter är saker som man blir ledsen av eller som gör att man får ont i magen. Dåliga hemligheter får man berätta – även om någon har sagt att man inte får det. Man till och med ska berätta det för någon. ▪ Man kan alltid säga NEJ, även på nätet.

Organisationer

Följande organisationer finns som stöd om något har hänt och man behöver stöd och råd från utomstående (man kan ringa, chatta eller mejla).

- **Bris** (gratis och anonymt för den som är under 18 år):
Telefon 116 111 för barn eller telefon 0771 50 50 50 för vuxna
www.bris.se
- **Friends** (gratis rådgivning för vårdnadshavare och vuxna som arbetar inom skola eller idrott)
Telefon 070 725 54 30
www.friends.se
- **Rädda Barnen** (för vuxna)
Telefon 020 786 786
www.raddabarnen.se